

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi biopolttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi biopolttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain muuttamisesta annettua lakia, biopolttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annettua lakia, biopolttoöljyn käytön edistämisestä annettua lakia ja Energiavirastosta annettua lakia.

Biopolttoaineiden jakeluvoitteen ylittämistä koskevaa sääntelyä lievennettäisiin vuoden 2020 osalta. Ehdotuksen mukaan vuoden 2021 jakeluvoitteessa huomioon otettava määrä voisi olla enintään 30 prosenttia vuoden 2020 jakeluvoitetta vastaavasta energiamäärästä.

Ehdotetulla biopolttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain ja biopolttoöljyn käytön edistämisestä annetun lain muutoksilla siirrettäisiin jakeluvoitteiden valvonta Verohallinnolta Energiavirastolle.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan Energiavirastosta annetun lain muuttamista siten, että siinä viitattaisiin biopolttoöljyn käytön edistämisestä annettuun lakiin.

Laki biopolttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.11.2020.

Muut esitykseen sisältyvät lakiehdotukset on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2021.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
PERUSTELUT	3
1 Asian tausta ja valmistelu	3
1.1 Tausta	3
1.2 Valmistelu	4
2 Nykytila ja sen arviointi.....	4
2.1 Kansallinen lainsäädäntö.....	4
2.2 Nykytilan arviointi	7
3 Tavoitteet	8
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset	8
4.1 Keskeiset ehdotukset.....	8
4.2 Pääasialliset vaikutukset.....	8
4.2.1 Taloudelliset vaikutukset	8
4.2.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan.....	9
4.2.3 Ympäristövaikutukset	9
5 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset	9
6 Lausuntopalaute.....	10
7 Säännöskohtaiset perustelut.....	10
7.1 Laki biopolttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta.....	10
7.2 Laki biopolttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain muuttamisesta	11
7.3 Laki biopolttoöljyn käytön edistämisestä annetun lain muuttamisesta	12
7.4 Laki Energiavirastosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta.....	13
8 Voimaantulo	13
9 Toimeenpano ja seuranta	14
10 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys	15
10.1 Muutoksenhaku	15
10.2 Tietojen luovuttaminen	16
10.3 Säätämisyjärjestyksen arviointi.....	17
LAKIEHDOTUKSET	18
1. Laki biopolttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta.....	18
2. Laki biopolttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain muuttamisesta.....	18
3. Laki biopolttoöljyn käytön edistämisestä annetun lain muuttamisesta	21
4. Laki Energiavirastosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta.....	22
LIITE	24
RINNAKKAISTEKSTIT	24
1. Laki biopolttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta.....	24
2. Laki biopolttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain muuttamisesta.....	24
3. Laki biopolttoöljyn käytön edistämisestä annetun lain muuttamisesta	28
4. Laki Energiavirastosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta.....	32

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Vuoden 2011 alusta biopolttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annettuun lakiin (446/2007; jäljempänä *jakeluelvoitelaki*) lisättiin säännös, jossa säädetään jakeluelvoitteen ylityksen (energiamäärän) siirtämisestä seuraavaan vuoteen, jonka velvoitteessa ylitys otetaan huomioon. Polttoaineiden jakelijat ovat hyödyntäneet joustoa laajasti ja jakeluelvoitteen huomattavaa ylittämistä on tapahtunut useana vuonna.

Jakeluelvoitelain muutoslailla (387/2017) rajoitettiin vuonna 2019 tapahtuvan ylityksen siirto-oikeutta vuodelle 2020 50 prosenttiin vuoden 2019 velvoitteen määrästä. Tällä haluttiin varmistaa, että polttoaineiden jakelijoiden ei ole mahdollista siirtää vuodelle 2020 niin suurta ylijäämää, että vuoden 2020 tosiasiallinen uusiutuvan energian osuus loppukulutuksesta liikenteessä jäisi kansallisesti alle jäsenvaltioille asetetun 10 prosentin velvoitetason, jota edellytetään Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2009/28/EY uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä sekä direktiivien 2001/77/EY ja 2003/30/EY muuttamisesta ja myöhemmästä kumoamisesta (jäljempänä *RES-direktiivi*).

Tämän jälkeen jakeluelvoitelain muutoslailla (419/2019) rajoitettiin vuoden 2020 osalta velvoitteen ylityksen siirtoa vuodelle 2021. Kyseisen lain siirtymäsäännöksen mukaan jakelija saa ottaa enintään 10 prosenttia vuoden 2020 jakeluelvoitetta vastaavasta energiämäärästä huomioon vuoden 2021 jakeluelvoitetta laskettaessa siltä osin kuin osuus perustuu biopolttoaineista ja bionesteistä annetussa laissa (393/2013; jäljempänä *kestävyytlaki*) tarkoitetuilla jätteillä tai tähteillä tuotettujen biopolttoaineiden energiämäärään. Kyseisellä poikkeussäännöllä haluttiin varmistaa, ettei vuodelta 2020 siirtyvä laskennallinen biopolttoaineosuus vähentäisi tarpeettoman paljon vuonna 2021 tosiasiallisesti jaeltavaa biopolttoainemäärää ja siten päästövähennemää vuonna 2021. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/842 sitovista vuotuisista kasvihuonekaasupäästöjen vähennyksistä jäsenvaltioissa vuosina 2021–2030, joilla edistetään ilmastotoimia Pariisin sopimuksen sitoumusten täyttämiseksi, sekä asetuksen (EU) N:o 525/2013 muuttamisesta, mukaan Suomi ei voi hyödyntää taakanjakosektorin päästövähennyksessä vuoden 2020 jakeluelvoitteen ylittämistä vuodelle 2021 eli taakanjakosektorin velvoitekaudelle 2021-2030.

Covid-19 -epidemia on kuitenkin johtanut merkittävään polttoainekulutuksen vähenemiseen ja siten myös kysynnän vähenemiseen. Siten jakelijat voivat täyttää vuoden 2020 jakeluelvoitteen ennakoitua vähemmällä biopolttoainemäärällä ja jakelijoiden vuodelta 2019 siirtämä osuus tulee todennäköisesti kattamaan vuoden 2020 velvoitetta merkittävältä osin. Käytännössä tämä tarkoittaa, että on mahdollista päätyä tilanteeseen, jossa Suomi ei täytä RES-direktiivissä asetettua liikenteen uusiutuvan energian osuuden velvoitetta. Velvoitteen täyttämättä jättäminen voi johtaa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (jäljempänä *SEUT*) 258 artiklan mukaiseen rikkomusmenettelyyn. Mahdolliset seuraamukset määrää Euroopan unionin tuomioistuin SEUT:n 260 artiklan nojalla, joten niiden suuruudesta tai laadusta ei ole tässä vaiheessa tietoa. Suomi on pyrkinyt toimimaan niin uusiutuvan energian edistämisessä yleensä kuin etenkin biopolttoaineasioissa edelläkävijämaana ja siten tavoitteesta jääminen voidaan nähdä myös mainetappiona. Biopolttoaineiden käytön edistämistä koskevassa lainsäädännössä ei ole ennakoitu näin merkittävää kysynnän vähenemistä.

Laki eräiden polttoaineiden elinkaarenaikaisten kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisestä (170/2018) tuli voimaan 16 päivänä maaliskuuta 2018. Lain mukaan polttoaineiden toimittajilla

on velvollisuus vähentää kulutukseen luovutettavien polttoaineiden energiayksikköä kohti laskettuja kasvihuonekaasupäästöjä vähintään kuudella prosentilla vuoden 2020 loppuun mennessä verrattuna fossiilisten polttoaineiden käytöstä aiheutuviin elinkaaren aikaisiin keskimääräisiin kasvihuonekaasupäästöihin Euroopan unionissa vuonna 2010. Kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisvelvoitteen laiminlyönnistä polttoaineen toimittajalle määrättäisiin seuraamusmaksu. Käytettävien tietojen perusteella edellä kuvattu suuri ylitäyttö vuonna 2019 ja kulutuksen lasku kuluvana vuonna voi aiheuttaa toimijoille ongelmia polttoaineiden elinkaariaikaisten kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä koskevan velvoitteen saavuttamisessa, mikäli toimijat eivät lisää biopolttoaineita yli sen, mitä jakeluelvoite edellyttää. Biopolttoaineet ovat käytännössä ainoa merkittävä keino laskea polttoaineiden elinkaaripäästöjä merkittävästi. Kyseisessä laissa on kuitenkin säädetty mahdollisuudesta seuraamusmaksun kohtuullistamiseen tai perimättä jättämiseen ennalta arvaamattomien poikkeuksellisten olosuhteiden johdosta. Päätös tästä tehtäisiin kuitenkin vasta vuoden 2021 aikana ja se perustuu tapauskohtaiseen harkintaan.

Jakeluelvoitteen alaisten jakelijoiden mukaan jakeluelvoitteen ylitäyttäminen suuremmalta määrältä, kuin mitä olisi mahdollista siirtää seuraavalle vuodelle, lisäisi yritysten kustannuksia ennakkoidusta. Kustannusten nousu näkyisi todennäköisesti viiveellä myös kuluttajahinnoissa.

1.2 Valmistelu

Hallituksen esitys on valmisteltu työ- ja elinkeinoministeriössä. Hallituksen esityksen valmisteluasiakirjat ovat valtioneuvoston hankeikkunan julkisessa palvelussa osoitteessa valtioneuvosto.fi/hankkeet tunnuksella TEM092:00/2020.

2 Nykytila ja sen arviointi

2.1 Kansallinen lainsäädäntö

Laki biopolttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä

Jakeluelvoitelain tarkoituksena on edistää biopolttoaineiden käyttöä moottoribensiinin ja dieselöljyn korvaamiseksi liikenteessä.

Jakeluelvoitelain 2 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaan jakelijalla tarkoitetaan liikennepolttoaineen jakelijaa, joka on valmisteverotuslain (182/2010) 12 §:n 1 momentin 1 tai 2 kohdan mukaisesti verovelvollinen.

Jakeluelvoitelain 5 §:n 1 momentin nojalla biopolttoaineiden energiasisällön osuus jakelijan kulutukseen toimittamien moottoribensiinin, dieselöljyn ja biopolttoaineiden energiasisällön kokonaismäärästä tulee olla vähintään 20 prosenttia vuonna 2020. Tämä 20 prosentin tavoite ylittää selkeästi EU:n jäsenvaltioille RES-direktiivissä asetetun liikenteen uusiutuvan energian osuutta koskevan 10 prosentin tavoitteen vuodelle 2020. Jakeluelvoitteesta on täytettävä 0,5 prosenttiyksikköä jakeluelvoitelain liitteen A osassa mainituista raaka-aineista tuotetuilla tai valmistetuilla biopolttoaineilla taikka sellaisista raaka-aineista tuotetuilla tai valmistetuilla biopolttoaineilla, jotka Energiavirasto on kestävyyslain nojalla määritellyt jätteeksi, tähteeksi, syötäväksi kelpaamattomaksi selluloosaksi tai lignoselluloosaksi ja joita on käytetty toiminnassa olevassa laitoksessa ennen 9 päivää syyskuuta 2015. Jakeluelvoite ei koske bionesteitä.

Jakeluelvoitelain muutoslaki (419/2019, jäljempänä muutoslaki) tuli voimaan 1 päivänä huhtikuuta 2019 ja sillä asetettiin tavoitteet vuoden 2020 jälkeiselle ajalle siten, että vuonna 2029 jakeluelvoite on 30,0 prosenttia. Samassa yhteydessä asetettiin tavoitteet vuodesta 2021 alkaen

HE 134/2020 vp

kehittyneiden biopolttoaineiden (liitteen A osassa tarkoitetut raaka-aineista tuotetut ja valmistetut polttoaineet) lisävelvoitteelle, jonka mukaan lisävelvoite on 10 prosenttiyksikköä vuonna 2030 ja sen jälkeen.

Jakeluelvoitelain 5 §:n 2 momentin nojalla biopolttoaineen energiasisällön lasketaan täyttävän jakeluelvoitetta kaksinkertaisena (ns. tuplalaskenta) vuosina 2019 ja 2020, jos kyseinen biopolttoaine on valmistettu jakeluelvoitelain liitteessä tarkoitetusta raaka-aineesta. Tuplalaskentaa jakeluelvoitteessa ei enää sovelleta vuodesta 2021 alkaen. Jakelija tai kestävyyslaissa tarkoitettu toiminnan-harjoittaja voi hakea Energiavirastolta jakeluelvoitelain 5 a §:n mukaista ennakkotietoa siitä, onko kyseessä 5 §:ssä tarkoitettu raaka-aine. Jakeluelvoitelain 5 §:n 3 momentin mukaan jakeluelvoitteeseen hyväksytään vain sellaisista raaka-aineista tuotetut biopolttoaineet, joiden osalta kestävyyskriteerien täytyminen on osoitettu kestävyyslain mukaisesti.

Jakeluelvoitelain 5 b §:n mukaan jakelija saa ottaa ylimenevän osuuden huomioon seuraavan kalenterivuoden jakeluelvoitetta laskettaessa. Siirtyvä määrä voi kuitenkin olla enintään puolet sen kalenterivuoden jakeluelvoitettava vastaavasta energiamäärästä, jolloin ylitys tapahtui.

Vuoden 2020 osalta kuitenkin säädetään ylimenevän osuuden laskennasta 5 b §:stä poiketen. Jos jakelija on vuonna 2020 toimittanut kulutukseen enemmän biopolttoaineita kuin jakeluelvoitteesta säädetään, jakelija saa ottaa enintään 10 prosenttia vuoden 2020 jakeluelvoitetta vastaavasta energiamäärästä huomioon vuoden 2021 jakeluelvoitetta laskettaessa siltä osin kuin osuus perustuu kestävyyslaissa tarkoitetuilla jätteillä tai tähteillä tuotettujen biopolttoaineiden energiamäärään (muutoslain voimaantulosäännöksen 3 momentti). Siirtyvää määrää laskettaessa ei sovelleta 5 §:n 2 momenttia, sillä kuten edellä on todettu tuplalaskentaa ei enää sovelleta vuodesta 2021 alkaen.

Ylimenevän osuuden laskentaa koskeva säännös muuttuu vuoden 2021 alusta siten, että jakelija saa ottaa ylimenevän osuuden huomioon seuraavan kalenterivuoden jakeluelvoitetta laskettaessa ja biopolttoöljyn käytön edistämisestä annetun lain (418/2019; jäljempänä *biopolttoöljyn jakeluelvoitelaki*) mukaista samaa kalenterivuotta koskevaa jakeluelvoitetta laskettaessa. Siirtyvä määrä voi olla enintään 30 prosenttia sen kalenterivuoden jakeluelvoitetta vastaavasta energiamäärästä, jolloin ylitys tapahtui, ja siirtyvällä määrällä voidaan täyttää enintään 30 prosenttia biopolttoöljyn käytön edistämisestä annetun lain mukaisesta jakeluelvoitteesta. Näin säädetään muutoslain 419/2019 5 b §:ssä.

Jakeluelvoitelain 5 §:n 4 momentin mukaisen lisävelvoitteen osalta säädetään vastaavalla tavalla ylimenevän osuuden huomioimisesta seuraavana kalenterivuonna vuodesta 2021 alkaen. Lisäksi jakelijan on mahdollista sopia velvoitensa siirtämisestä osittain tai kokonaan toiselle jakelijalle jakeluelvoitteensa täyttämiseksi lain 6 §:n mukaan.

Jos jakelija ei ole jakeluelvoitteensa mukaisesti toimittanut kulutukseen biopolttoaineita, määrää Verohallinto jakelijalle jakeluelvoitelain 11 §:n mukaan seuraamusmaksun. Seuraamusmaksua määrätään siltä osin kuin jakelija ei ole täyttänyt jakeluelvoitettaan, ja sen suuruus on 0,04 euroa megajoulelta. Lisäksi jakeluelvoitelain 5 §:n 4 momentin mukaisen lisävelvoitteen laiminlyönnistä Verohallinnon on määrättävä seuraamusmaksu, jonka suuruus on 0,03 euroa megajoulelta.

Jakeluelvoitelain 3 §:n 2 momentin mukaan jakeluelvoite ei koske jakelijaa, jonka kalenterivuoden aikana kulutukseen toimittama moottoribensiinin, dieselöljyn ja biopolttoaineiden määrä on enintään miljoona litraa. Vuonna 2019 jakeluelvoitelaisissa säädettyä jakeluelvoitetta

HE 134/2020 vp

sovellettiin kolmeen eri liikennepolttoaineen jakelijaan: Neste Oyj, North European Oil Trade Oy ja Oy Teboil Ab.

Verohallinto valvoo jakeluelvoitelain noudattamista ja Energiavirasto hoitaa ennakkotietoon liittyvät tehtävät.

Laki biopolttoöljyn käytön edistämisestä

Ensimmäisenä päivänä huhtikuuta 2019 voimaan tulleen biopolttoöljyn jakeluelvoitelain tarkoituksena on edistää biopolttoöljyn käyttöä kevyen polttoöljyn korvaamiseksi lämmityksessä, työkoneissa ja kiinteästi asennetuissa moottoreissa. Lain voimaantulosäännösten mukaan 9 §:ssä säädettyä ilmoitusvelvollisuutta ja 10 §:ssä säädettyä kirjanpitovelvollisuutta sovelletaan vuonna 2021 ja sen jälkeen kulutukseen toimitettuun kevyeen polttoöljyyn ja biopolttoöljyyn.

Biopolttoöljyn jakeluelvoitelain mukainen jakelijan määritelmä vastaa jakeluelvoitelaisa säädettyä jakelijan määritelmää. Biopolttoöljyn jakeluelvoitelain 3 §:n 3 momentin mukaan jakeluelvoite ei koske jakelijaa, jonka kalenterivuoden aikana kulutukseen toimittama kevyt polttoöljy on enintään miljoona litraa.

Biopolttoöljyn jakeluelvoitelain mukaan biopolttoöljyn energiasisällön osuus jakelijan kulutukseen toimittaman kevyen polttoöljyn ja biopolttoöljyn energiasisällön kokonaismäärästä (*jakeluelvoite*) tulee olla vähintään 3,0 prosenttia vuonna 2021. Sen jälkeen biopolttoöljyn jakeluelvoite nousee vuosittain tasaisesti 10,0 prosenttiin vuonna 2028. Biopolttoöljyn jakeluelvoitelain 5 §:n 2 momentin mukaan jakelijan on osoitettava, että jakeluelvoitteeseen laskettavat biopolttoöljyt täyttävät kestävyyslaissa bionesteille säädetyt kestävyyskriteerit.

Biopolttoöljyn jakeluelvoitelain 5 §:n 3 momentin mukaan biopolttoöljyn jakeluelvoitteesta saa enintään 7 prosenttiyksikköä täyttää biopolttoöljyillä, jotka on tuotettu jakeluelvoitelain 5 §:n 5 momentissa tarkoitetuista raaka-aineista. Rajoitusta ei kuitenkaan sovelleta, jos kyse on jakeluelvoitelain liitteessä tarkoitettusta raaka-aineesta. Jos jakelijalla on jakeluelvoite myös jakeluelvoitelain nojalla, enimmäisosuus saa kuitenkin olla yhteensä enintään 7 prosenttiyksikköä jakeluelvoitelain 5 §:n 1 momentissa tarkoitettusta energiasisällön kokonaismäärästä. Jakelija tai toiminnanharjoittaja voi hakea Energiavirastolta biopolttoöljyn jakeluelvoitelain 6 §:n mukaista ennakkotietoa siitä, onko kyseessä edellä mainitussa 5 §:n 3 momentissa tarkoitettu raaka-aine.

Biopolttoöljyn jakeluelvoitelain 7 §:n mukaan jakelija saa ottaa ylimenevän osuuden huomioon seuraavan kalenterivuoden biopolttoöljyn jakeluelvoitetta ja jakeluelvoitelain mukaista jakeluelvoitetta laskettaessa. Siirtyvä määrä voi olla enintään 30 prosenttia sen kalenterivuoden biopolttoöljyn jakeluelvoitetta vastaavasta energiamäärästä, jolloin ylitys tapahtui, ja siirtävällä määrällä voidaan täyttää jakeluelvoitelain mukaista jakeluelvoitetta (enintään 30 prosenttia). Lisäksi jakelija voi sopia velvoitteensa siirtämisestä osittain tai kokonaan toiselle jakelijalle jakeluelvoitelain 6 §:ssä säädetyn mukaisesti.

Jos jakelija ei ole jakeluelvoitteensa mukaisesti toimittanut kulutukseen biopolttoöljyä, on Verohallinnon määrättävä jakelijalle biopolttoöljyn jakeluelvoitelain 13 §:n mukaan seuraamusmaksu. Seuraamusmaksua määrätään siltä osin kuin jakelija ei ole täyttänyt jakeluelvoitettaan, ja sen suuruus on 0,04 euroa megajoulelta.

Verohallinto valvoo jakeluelvoitelain tavoin myös biopolttoöljyn jakeluelvoitelain noudattamista ja Energiavirasto hoitaa ennakkotietoon liittyvät tehtävät.

Laki eräiden polttoaineiden elinkaarenaikaisten kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisestä

Lailla eräiden polttoaineiden elinkaarenaikaisten kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisestä on pantu täytäntöön bensiinin ja dieselpolttoaineiden laadusta ja neuvoston direktiivin 93/12/ETY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/70/EY säännökset sekä bensiinin ja dieselpolttoaineiden laadusta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/70/EY mukaisista laskentamenetelmistä ja raportointivaatimuksista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/652 säännökset.

Lailla säädetään polttoaineiden toimittajille velvollisuus vähentää kulutukseen luovutettavien polttoaineiden energiayksikköä kohti laskettuja, elinkaarenaikaisia kasvihuonekaasupäästöjä mahdollisimman tasaisesti ja vähintään kuudella prosentilla vuoden 2020 loppuun mennessä verrattuna vuoden 2010 vertailutasoon.

Velvoite koskee moottorikäyttöisissä ajoneuvoissa, liikkuvissa työkoneissa, maa- ja metsätaloustraktoreissa sekä sisävesillä kulkevissa sisävesialuksissa ja huviveneissä käytettäviä polttoaineita. Polttoaineen toimittajat voivat keskenään tehdä sopimuksia päästövähennysvelvoitteiden täyttämiseksi yhdessä. Kulutukseen luovutettavan biopolttoaineen kestävyys on osoitettava kestävyyslaissa säädetyllä tavalla.

Polttoaineen toimittaja tekee kultakin kalenterivuodelta ilmoituksen Energiavirastolle kulutukseen luovuttamistaan polttoaineista. Ilmoitus sisältää tiedot polttoaineiden määristä, elinkaarenaikaisista kasvihuonekaasupäästöistä, biopolttoaineiden kestävyyskriteerien noudattamisesta sekä muista valvonnan kannalta tarpeellisista seikoista. Energiavirasto tarkistaa tiedot ja kokoaa niistä tarvittavat yhteenvedot toimitettavaksi edelleen Euroopan komissiolle. Tietojen antaminen jatkuu myös vuoden 2020 jälkeen.

Laissa säädetään veloitteen laiminlyönnistä seuraamusmaksu. Seuraamusmaksun suuruus riippuu täyttämättä jääneen vähennysveloitteen määrästä. Seuraamusmaksu voidaan määrätä ainostaan vuotta 2020 koskevan kuuden prosentin vähentämisveloitteen laiminlyönnistä. Maksu on yksi euro yhtä puuttuvaa hiilidioksidiekvivalenttia päästökilogrammaa kohden. Seuraamusmaksua voidaan kohtuullistaa tai se voidaan jättää määräämättä, jos laiminlyönti on johtunut maksuvelvollisesta riippumattomista syistä tai ennalta arvaamattomista poikkeuksellisista oloista eikä maksuvelvollinen ole saavuttanut laiminlyönnin johdosta merkittävää taloudellista etua.

Lisäksi lailla säädetään polttoaineiden elinkaarenaikaisia kasvihuonekaasuja koskevan ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönnistä, josta voidaan määrätä laiminlyöntimaksu, jonka on oltava vähintään 5 000 euroa ja joka voi olla enintään 50 000 euroa.

2.2 Nykytilan arviointi

Jakelovelvoite on toiminut oleellisilta osin hyvin ja biopolttoaineiden määrä on Suomessa merkittävästi kasvanut. Se on ollut yksi keskeisimmistä liikenteen päästöjä vähentävistä keinoista yhdessä verotuksen kanssa. Jakelovelvoitteen on voitu myös katsoa myötävaikuttaneen yritysten investointeihin uusiin biopolttoaineita jalostaviin biojalostamoihin. Ilman Covid-19 -epidemiasta johtuneita markkinahäiriöitä Suomi olisi todennäköisesti ylittänyt RES-direktiivissä asetetun liikenteen uusiutuvan energian osuutta koskevan veloitteen merkittävästi. Kansallinen jakelovelvoite on pyritty tekemään mahdollisimman kustannustehokkaaksi muun muassa sisällyttämällä siihen joustomahdollisuuksia jakelijoille kuten ylitäytön siirto seuraavan vuoden vel-

voitteeseen. Yleisesti joustomahdollisuuksia on pidetty järjestelmän toimivuuden kannalta tärkeinä ja perusteltuina. Vuosien 2019 ja 2020 välisen siirtomahdollisuuden rajoittamisella on haluttu varmistaa riittävä tosiallinen biopolttoaineiden määrä vuonna 2020 ja siten EU:n velvoitteiden täyttyminen. Covid-19 -epidemia kuitenkin on aiheuttanut merkittävän polttoaineiden kulutuksen laskun ja tämän kaltaista tilannetta ei ole ennakoitu jakeluelvoitelaisissa.

3 Tavoitteet

Ehdotetun jakeluelvoitelain muutoslain voimaantulosäännöksen muuttamisen tavoitteena on varmistaa, että Suomi pääsee sille asetettuihin sitoviin liikennesektoria koskeviin uusiutuvan energian tavoitteisiin. Lisäksi ehdotetulla muutoksella pyritään varmistamaan, että polttoaineita jakelevien yhtiöiden kustannukset eivät kohtuuttomasti kasva Covid-19 -epidemian myötä vähentyneiden liikennemäärien johdosta. Ehdotetuilla jakeluelvoitelain ja biopolttoöljyn jakeluelvoitelain muutoksilla pyritään varmistamaan sujuva valvontatoimivallan siirto Verohallinnolta Energiavirastolle.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

Ehdotetulla jakeluelvoitelain muutoslain voimaantulosäännöksen muutoksella jakeluelvoitteen ylittämistä koskevaa sääntelyä lievennettäisiin vuoden 2020 osalta. Ehdotuksen mukaan vuoden 2021 jakeluelvoitteessa huomioon otettava määrä voisi olla enintään 30 prosenttia vuoden 2020 jakeluelvoitetta vastaavasta energiamäärästä.

Ehdotetuilla jakeluelvoitelain ja biopolttoöljyn jakeluelvoitelain muutoksilla säädettäisiin jakeluelvoitteiden valvontaa koskevan toimivallan siirrosta Verohallinnolta Energiavirastolle 1.1.2021 alkaen.

Energiavirastosta annetun lain 1 §:ä muutettaisiin siten, että pykälässä viitattaisiin biopolttoöljyn jakeluelvoitelakiin.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

4.2.1 Taloudelliset vaikutukset

Yritysvaikutukset

Jakeluelvoitteen alaisten jakelijoiden velvoitteen täyttämisen joustavoittaminen pienentää kustannuspaineita. Jakelijoiden kohtaamat korkeammat kustannukset siirtyvät suurelta osin kuluttajien polttoainehintoihin ja siten joustavoittamisella voidaan välillisesti hillitä myös kuluttajahintojen nousua. Vuoden 2020 ylitäytön siirtomäärän korottamisen avulla jakelijat voivat kompensoida Covid-19 -epidemian aiheuttamia kustannusvaikutuksia seuraavina vuosina. Tarkkoja arvioita kustannuspaineista ei voida tehdä tässä vaiheessa tilanteen ennalta-arvaamattomuudesta sekä syksyn liikennemääriin ja polttoainekysyntään liittyvästä epävarmuudesta johtuen.

Vaikutukset julkiseen talouteen

Esityksellä ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia julkiseen talouteen.

4.2.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Jakeluvelvoitelain jakeluvelvoitteen ylittämistä koskevan sääntelyn muutoksen osalta esityksellä ei ole merkittäviä vaikutuksia viranomaisten toimintaan.

Sen sijaan jakeluvelvoitteiden valvontaa koskevan toimivallan siirrosta Verohallinnolta Energiavirastolle arvioidaan aiheutuvan Energiavirastolle ensin tehtävien siirtovaiheessa noin 2 henkilötyökuukauden (htkk) lisäresurssitarve sekä jatkossa noin 1 htkk, kun tehtävien hoito on normalisoitunut. Verohallinto ja Energiavirasto tekevät yhteistyötä tehtävien hoitoa koskevan osamisen siirtämisessä ja on sovittu, että Verohallinto antaa Energiavirastolle tukea vuoteen 2021 kohdistuvan ohjeistuksen laadinnassa sekä muussa valvontatehtäviin liittyvässä perehdyttämisessä.

Uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2018/2001 toimeenpanon myötä Energiaviraston tehtävämäärä tulee merkittävästi kasvamaan aikaisemmasta. Etenkin kestävyyskriteerisääntelyn soveltamisalan laajentamisesta aiheutuu lisäresurssitarpeita virastolle. Jakeluvelvoitelain sekä biopolttoöljyn jakeluvelvoitelain valvontatehtävistä johtuvat lisäresurssitarpeet voidaan toteuttaa resurssien uudelleenkehittämisellä ja hyödyntämällä edellä mainitun kestävyyskriteerisääntelyn toimeenpanoon kohdistettuja resursseja.

4.2.3 Ympäristövaikutukset

Jakeluvelvoitelain siirtymäsäännöksen muutoksen seurauksena biopolttoaineiden käyttö todennäköisesti aikaistuu siten, että vuodelle 2021 ennakoitua jakelua ja käyttöä siirretään jo vuodelle 2020. Tällöin myös vastaava päästövähennys aikaistuu. Vuoden 2020 poikkeuksellisesta luonteesta ja toteutuvien liikennemäärien epävarmuudesta johtuen tarkan päästövähennysvaikutuksen laskeminen etukäteen on vaikeaa. Pitkällä aikavälillä vaikutukset ovat kuitenkin todennäköisesti vähäiset.

5 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset

Työ- ja elinkeinoministeriö on arvioinut myös vaihtoehtoa, jossa muutosta ei toteutettaisi. Arvion mukaan tällöin on mahdollista, että Suomi voisi jäädä sille asetetusta EU:n sitovasta 10 prosentin uusiutuvan energian tavoitteesta liikennesektorilla, sillä Verohallinnolta saaman tiedon mukaan jakeluvelvolliset ovat hyödyntäneet aktiivisesti niille annettua mahdollisuutta siirtää vuoden 2019 jakeluvelvoitteen ylittävä määrä vuoden 2020 velvoitteeseen. Riskiä lisää olennaisesti se, jos Covid-19 -epidemian seurauksena vähentyneet liikennemäärät ja jaeltavat polttoainemäärät eivät palaisi normaalille tasolle tai jos epidemian toinen aalto kehittyisi siten, että liikkuminen jälleen vähenisi tai sitä jopa rajoitettaisiin. Tämän seurauksena koko vuoden osalta jaeltavien polttoaineiden määrä olisi huomattavasti pienempi mitä normaalitilanteessa. Tällöin myös biopolttoaineiden jakeluvelvoitetta vastaava osuus olisi määrällisesti pienempi ja vuodelta 2019 siirryvä ylitäyttö täyttäisi jakeluvelvoitetta suhteessa enemmän, mitä on ennakoitu tapahtuvan jakeluvelvoitteen ylittämistä koskevaa sääntelyä valmisteltaessa.

Mikäli Suomi ei saavuttaisi EU:n sitovaa 10 prosentin uusiutuvan energian tavoitetta liikennesektorilla, seuraisi siitä todennäköisesti rikkomusmenettely ja sen myötä seuraamusmaksu tai jokin muu myöhemmin määriteltävä seuraamus.

6 Lausuntopalaute

Esitysluonnos oli lausunnoilla 24 päivästä heinäkuuta 26 päivään elokuuta 2020 lausuntopalvelu.fi- verkkopalvelussa. Lausuntoa pyydettiin seuraavilta tahoilta: liikenne- ja viestintäministeriö, valtiovarainministeriö, ympäristöministeriö, Energiavirasto, Verohallinto, Bioenergia ry, Elinkeinoelämän Keskusliitto EK ry, Energiateollisuus ry, Neste Oyj, North European Oil Trade Oy, Oy Teboil Ab, St 1 Oy ja Suomalainen Energiaosuuskunta.

Lausuntoja saatiin yhdeksän. Lausunnon antoivat valtiovarainministeriö, ympäristöministeriö, Energiavirasto, Verohallinto, Creo Nord Oy, Elinkeinoelämän Keskusliitto EK ry, Kemianteollisuus ry, Neste Oyj ja North European Oil Trade Oy. Lausuntopyyntö ja saadut lausunnot ovat lausuntopalvelu.fi -sivustolla ja valtioneuvoston hankeikkunan julkisessa palvelussa osoitteessa valtioneuvosto.fi/hankkeet tunnuksella TEM092:00/2020.

Lausunnoissa esitysluonnosta pidettiin pääosin asianmukaisena ja esitettyjä muutoksia perusteltuina.

Ympäristöministeriö pyysi lausunnossaan esityksen ympäristövaikutusten tarkastelun osalta tarkempaa arviointia siitä, millaisia vaikutuksia jouston nostolla olisi mahdollisesti eri vuosien laskennallisiin päästöihin. Energiavirasto kiinnitti lausunnossaan erityistä huomiota riittävien resurssien merkitykseen jo tehtävien siirron valmisteluvaiheessa tehokkaan toimeenpanon varmistamiseksi.

Lausuntojen perusteella esityksen ympäristövaikutusten arviointia ja lakiehdotusten 2 ja 3 siirtymäsäännöksiä tarkennettiin. Lisäksi esitysluonnoksen lausuntokierroksen jälkeen ehdotetun jakeluelvoitelain muutoslain voimaantulosäännöksen muutoksen säännösmuotoiluja tarkastettiin ja säännöskohtaisia perusteluja tarkennettiin.

7 Säännöskohtaiset perustelut

7.1 Laki biopolttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Jakeluelvoitteen ylittämistä koskevaa sääntelyä lievennettäisiin vuoden 2020 osalta muuttamalla jakeluelvoitelain muutoslain voimaantulosäännöksen 3 momenttia vuoden 2021 jakeluelvoitteessa huomioon otettavan enimmäismäärän osalta.

Pykälän mukaan, jos jakelija olisi vuonna 2020 toimittanut kulutukseen enemmän biopolttoaineita kuin jakeluelvoitelain 5 §:n 1 momentissa säädetään, jakelija saisi ottaa ylimenevän osuuden huomioon vuoden 2021 jakeluelvoitetta laskettaessa siltä osin kuin osuus perustuu kestävyyslain 4 §:ssä tarkoitetuilla jätteillä tai tähteillä tuotettujen biopolttoaineiden energiamäärään. Siirtyvä määrä saisi kuitenkin olla enintään 30 prosenttia vuoden 2020 jakeluelvoitetta vastaavasta energiamäärästä. Siirtyvää määrää laskettaessa ei sovellettaisi 5 §:n 2 momenttia, eli tuplalaskentaa koskevaa säännöstä.

Eduskunnan käsittelyssä olevassa hallituksen esityksessä eduskunnalle laiksi biopolttoaineista ja bionesteistä annetun lain muuttamisesta (HE 70/2020 vp) esitetään muutoksia muun muassa kestävyyslain 4 §:ssä säädettyihin määritelmiin mukaan lukien edellä viitattuun tähteen määritelmään. Ehdotetut muutokset tulisivat voimaan 1.1.2021 alkaen. Tässä säännöksessä tarkoitetulla viittauksella kestävyyslain 4 §:n mukaisiin tähteisiin tarkoitettaisiin kuitenkin tämän lain

voimaan tullessa voimassa olevan kestävyyslain 4 §:n 3 kohdan mukaista tähdettä eli prosessitähdettä sekä suoraan maataloudesta, vesiviljelystä, kalastuksesta ja metsätaloudesta peräisin olevaa tähdettä.

7.2 Laki biopolttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain muuttamisesta

4 §. Toimivaltaiset viranomaiset ja tietojen luovuttaminen. Pykälää muutettaisiin siten, että siinä säädettäisiin jakeluvelvoitteen valvontaa koskevan toimivallan siirrosta Verohallinnolta Energiavirastolle. Lisäksi pykälässä säädettäisiin Energiaviraston oikeudesta luovuttaa tietoja nimetyille viranomaisille määriteltyyn tarkoitukseen salassapitosäännösten estämättä.

Pykälän 1 momentin mukaan jakeluvelvoitelain mukaisen toiminnan yleinen ohjaus, seuranta ja kehittäminen kuuluvat työ- ja elinkeinoministeriölle.

Pykälän 2 momentin mukaan Energiavirasto valvoisi jakeluvelvoitelain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista sekä huolehtisi lain täytäntöönpanosta ja hoitaisi muut sille säädetyt tehtävät.

Pykälän 3 momentin 1 kohdan mukaan Energiavirasto voisi salassapitosäännösten estämättä luovuttaa laissa tarkoitettuja tehtäviä hoidettaessa saatuja tietoja työ- ja elinkeinoministeriölle sen tässä laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi ja energia- ja ilmastopolitiikan tavoitteiden valmistelua ja toimeenpanoa varten. Asetettaessa biopolttoaineita koskevia tavoitteita ja kannustimia sekä arvioitaessa niiden vaikutuksia tarvitaan yksityiskohtaista tietoa käytetyistä biopolttoaineiden raaka-aineista ja niiden osuuksista. Toisaalta ministeriön voi olla tarpeen toimittaa tietoja edelleen esimerkiksi toimivaltaiselle Euroopan unionin toimielimelle tai unionin muulle elimelle, jos Euroopan unionin lainsäädännössä tai muussa Suomen jäsenyyteen Euroopan unionissa liittyvässä velvoitteessa sitä edellytetään. Pykälän 3 momentin 2 kohdan mukaan Energiavirasto voisi salassapitosäännösten estämättä luovuttaa tehtäviä hoidettaessa saatuja tietoja Verohallinnolle verotuksen toimittamista ja valvontaa varten.

6 §. Jakelijoiden väliset sopimukset. Pykälää muutettaisiin toimivallan siirron mukaisesti siten, että jakelijoiden välisistä sopimuksista olisi jatkossa toimitettava jäljennös Energiavirastolle 7 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen yhteydessä.

7 §. Ilmoittamisvelvollisuus. Pykälän 4 momenttia muutettaisiin siten, että pykälässä säädetty ilmoitus toimitettaisiin jatkossa Energiavirastolle.

10 §. Ylivoimainen este. Pykälän 2 momenttia muutettaisiin siten, että velvoitteen alentamista tai poistamista koskevan hakemuksen jäljennös tulisi toimittaa jatkossa Energiavirastolle 7 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen yhteydessä.

11 §. Seuraamusmaksut. Pykälän 1 ja 3 momenttia muutettaisiin siten, että Energiavirasto toimivaltaisena viranomaisena hoitaisi pykälässä säädettyyn seuraamusmaksuun liittyvät tehtävät.

12 §. Virhemaksu. Pykälän 1 momenttia muutettaisiin siten, että Verohallinnon sijaan Energiavirasto toimivaltaisena viranomaisena voisi määrätä pykälässä säädetyn virhemaksun.

13 §. Muutoksenhaku. Pykälän 1 momentissa säädettyä oikaisuvaatimusmenettelyn soveltamisalaa Energiaviraston päätöksiin laajennettaisiin valvontatoimivallan siirrosta johtuen sekä pykälän 2 momenttia päivitetäisiin toimivallan siirron vuoksi. Pykälään lisättäisiin myös uusi 3 momentti, johon siirrettäisiin 1 momentissa säädetty muutoksenhakukieltoa koskeva säännös. Tämä parantaisi muutoksenhakua koskevan pykälän johdonmukaisuutta.

Pykälän 1 momenttia täydennettäisiin siten, että työ- ja elinkeinoministeriön tämän lain nojalla antamien päätöksiä ja Energiaviraston 5 a §:n nojalla antaman ennakkotietopäätöksen lisäksi, Energiaviraston 12 §:n nojalla tekemään päätökseen virhemaksusta ei saisi hakea muutosta valittamalla, vaan ensin olisi haettava oikaisua. Oikaisuvaatimussäännösten soveltuvuus arvioidaan eri hallinnonalojen lainsäädännössä asiaryhmäkohtaisesti. Oikaisuvaatimusmenettelyn soveltamisalan laajentamista virhemaksupäätöksiin voidaan perustella pyrkimyksellä sovittaa yhteen nopea ja tehokas viranomaistoiminta tehokkaaseen oikeusturvaan.

Pykälän 2 momentin mukaan työ- ja elinkeinoministeriön ja Energiaviraston oikaisuvaatimuksesta tekemään päätökseen sekä Energiaviraston seuraamusmaksua koskevaan päätökseen saisi hakea muutosta valittamalla siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019, jäljempänä *hallintoprosessilaki*) säädetään. Hallintoprosessilain 107 §:n 1 momentin mukaan hallinto-oikeuden päätöksestä saisi valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valituslupan. Valituslupa korkeimpaan hallinto-oikeuteen olisi siten hallintoprosessilain mukaan pääsääntönä, joten yleislain kanssa päällekkäinen sääntely, 1 momentin kolmas virke, voitaisiin poistaa tarpeettomana.

Lakiehdotukseen sisältyvät muutoksenhakua koskevat muutokset vastaavat uudistettua hallintoprosessilainsäädäntöä. Aiemmat viittaukset hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä. Hallintoprosessilainsäädännön uudistuksen myötä valituslupajärjestelmän käyttöala on laajentunut koskemaan myös seuraamusmaksua koskevan päätöksen muutoksenhakua. Seuraamusmaksua koskeva päätös on laadultaan sellainen, että oikeusturvan takeiden kannalta voidaan pitää riittävänä pääsyä korkeimpaan hallinto-oikeuteen valituslupan perusteella ottaen erityisesti huomioon, että valituslupan ehtojen täytyessä korkeimman hallinto-oikeuden on myönnettävä valituslupa.

Pykälän 3 momenttiin siirrettäisiin aiemmin 1 momentissa ollut virke koskien muutoksenhakukieltoa. Pykälän 3 momentin mukaan päätökseen, jolla Energiavirasto on päättänyt olla antamatta ennakkotiedon, ei saisi hakea muutosta.

7.3 Laki biopolttoöljyn käytön edistämisestä annetun lain muuttamisesta

4 §. Toimivaltaiset viranomaiset ja tietojen luovuttaminen. Pykälää muutettaisiin siten, että siinä säädettäisiin jakeluvelvoitteen valvontaa koskevan toimivallan siirrosta Verohallinnolta Energiavirastolle.

Pykälän 2 momentin mukaan Energiavirasto valvoisi biopolttoöljyn jakeluvelvoitelain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista sekä huolehtisi lain täytäntöönpanosta ja hoitaisi muut sille säädetty tehtävät.

Pykälän 3 momentti sisältäisi vastaavat säännökset tietojen luovuttamisesta työ- ja elinkeinoministeriölle ja Verohallinnolle mitä ehdotetussa jakeluvelvoitelaisissa.

9 §. Ilmoittamisvelvollisuus. Pykälän 1 momenttia muutettaisiin siten, että pykälässä säädetty ilmoitus tehtäisiin jatkossa Energiavirastolle.

12 §. Ylivoimainen este. Pykälän 2 momenttia muutettaisiin siten, että velvoitteen alentamista tai poistamista koskevan hakemuksen jäljennös tulisi toimittaa jatkossa Energiavirastolle 9 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen yhteydessä.

13 §. Seuraamusmaksut. Pykälän 1 ja 2 momenttia muutettaisiin siten, että Energiavirasto toimivaltaisena viranomaisena hoitaisi pykälässä säädettyyn seuraamusmaksuun liittyvät tehtävät.

14 §. Virhemaksu. Pykälän 1 momenttia muutettaisiin siten, että Verohallinnon sijaan Energiavirasto toimivaltaisena viranomaisena voisi määrätä pykälässä säädetyn virhemaksun.

15 §. Muutoksenhaku. Muutoksenhakua koskevan pykälään tehtäisiin vastaavat muutokset, mitä ehdotetussa jakeluvuittelain muutoksessa johtuen muuttuneesta hallintoprosessilainsäädännöstä. Pykälän 1 momentissa säädettyä oikaisuvaatimusmenettelyn soveltamisalaa Energiaviraston päätöksiin laajennettaisiin valvontatoimivallan siirrosta johtuen. Myös pykälän 2 momenttia päivitetäisiin toimivallan siirron mukaisesti ja pykälään lisättäisiin uusi 3 momentti, johon siirrettäisiin 1 momentissa säädetty muutoksenhakukieltoa koskeva säännös.

Pykälän 1 momenttia täydennettäisiin siten, että työ- ja elinkeinoministeriön tämän lain nojalla antamien päätösten ja Energiaviraston 6 §:n nojalla antaman ennakkotietopäätöksen lisäksi, Energiaviraston 14 §:n nojalla tekemään päätökseen virhemaksusta sovellettaisiin oikaisuvaatimusmenettelyä. Oikaisuvaatimussäännösten soveltuvuus arvioidaan eri hallinnonalojen lainsäädännössä asiaryhmäkohtaisesti. Oikaisuvaatimusmenettelyn soveltamisalan laajentamista virhemaksupäätöksiin voidaan perustella pyrkimyksellä sovittaa yhteen nopea ja tehokas viranomaistoiminta tehokkaaseen oikeusturvaan.

Pykälän 2 momentin mukaan työ- ja elinkeinoministeriön ja Energiaviraston oikaisuvaatimuksesta tekemään päätökseen sekä Energiaviraston seuraamusmaksua koskevaan päätökseen saisi hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintoprosessilain säädetään. Valituslupa korkeimpaan hallinto-oikeuteen on hallintoprosessilain mukaan pääsääntönä, joten yleislain kanssa päällekkäinen sääntely, 1 momentin kolmas virke, voitaisiin poistaa tarpeettomana.

Lakiehdotukseen sisältyvät muutoksenhakua koskevat muutokset vastaavat muuttunutta hallintoprosessilainsäädäntöä. Hallintoprosessilainsäädännön uudistuksen myötä valituslupajärjestelmän käyttöala on laajentunut koskemaan myös seuraamusmaksua koskevan päätöksen muutoksenhakua. Edellä mainittu seuraamusmaksua koskeva päätös on laadultaan jakeluvuittelain mukaisen seuraamusmaksua koskevan päätöksen tavoin sellainen, että oikeusturvan takeiden kannalta voidaan pitää riittävänä pääsyä korkeimpaan hallinto-oikeuteen valitusluvan perusteella.

Pykälän 3 momenttiin siirrettäisiin aiemmin 1 momentissa ollut virke koskien muutoksenhakukieltoa. Pykälän 3 momentin mukaan päätökseen, jolla Energiavirasto on päättänyt olla antamatta ennakkotiedon, ei saisi hakea muutosta.

7.4 Laki Energiavirastosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

1 §. Tehtävät. Pykälän 2 momenttiin lisättäisiin 19 kohta, jossa viitattaisiin biopolttoöljyn jakeluvuittelakiin.

8 Voimaantulo

Ehdotetaan, että laki biopolttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta tulee voimaan 1 päivänä marraskuuta 2020.

Lisäksi ehdotetaan, että laki biopolttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain, biopolttoöljyn käytön edistämisestä annetun lain sekä Energiavirastosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta tulevat voimaan 1 päivänä tammikuuta 2021.

Lakiehdotuksiin jakeluelvoitelain ja biopolttoöljyn jakeluelvoitelain muuttamisesta sisältyisi siirtymäsäännöksiä, joilla selvennettäisiin aikataulua toimivaltaisen viranomaisen tehtävien siirrossa ja muita toimivallan siirtoon liittyviä kysymyksiä. Siirtymäsäännöksillä pyritään varmistamaan valvontatehtävien tehokas ja joustava siirto Verohallinnolta Energiavirastolle ottaen huomioon, että Verohallinnolle vuosien varrella kertynyt jakeluelvoitelain valvontaan liittyvä asiaosaaminen jäisi siirron yhteydessä Verohallintoon.

Jakeluelvoitelain muutoslakiin ehdotettavien siirtymäsäännösten mukaan Verohallinto hoitaisi jakeluelvoitteen valvontaan liittyvät tehtävät kalenterivuotta 2020 koskevan jakeluelvoitteen ja sitä edeltävien vuosien osalta. Siirtymäsäännöksen 3 momentissa säädettäisiin poikkeuksesta 7 §:n 4 momenttiin vuotta 2020 koskevan ilmoituksen toimittamisen osalta. Momentin mukaan jakelijoiden olisi toimitettava kalenterivuotta 2020 koskeva ilmoitus kulutukseen toimitettujen moottoribensiinin, dieselöljyn ja biopolttoaineiden määrästä Verohallinnolle vuoden 2021 maaliskuun loppuun mennessä. Toimivallan siirtymistä koskevasta pääsäännöstä poikettaisiin myös vuotta 2020 koskevan mahdollisen seuraamusmaksun ja virhemaksun määräämisessä. Siirtymäsäännöksen 4 momentin mukaan Verohallinto määräisi kalenterivuotta 2020 koskevat mahdolliset seuraamusmaksut ja siirtymäsäännöksen 5 momentin mukaan voisi määrätä virhemaksusta kalenterivuotta 2020 koskevan toiminnan osalta myös tämän lain voimaantulon jälkeen. Myös mahdolliset jälkitarkastus-, valvonta- ja sanktiotoimenpiteet vuosien 2018 - 2020 jakeluelvoitteiden osalta hoidettaisiin Verohallinnossa vuosien 2021 - 2023 aikana. Lisäksi siirtymäsäännöksen 6 momentissa täsmennettäisiin, että ehdotetun lain voimaan tullessa Verohallinnossa vireillä olevat asiat, jotka kuuluisivat jatkossa Energiaviraston toimivaltaan, jäisivät Verohallinnon käsiteltäviksi ja ratkaistaviksi. Siirtymäsäännöksen 7 momentissa säädettäisiin, että ehdotetun lain voimaan tullessa voimassa olevat Verohallinnon antamat päätökset asioissa, jotka kuuluisivat ehdotetun lain nojalla Energiaviraston toimivaltaan, jäisivät voimaan päätöksissä mainituilla ehdoilla. Verohallinnon olisi toimitettava edellä mainitut päätökset Energiavirastolle tiedoksi helmikuun 2021 loppuun mennessä. Siirtymäsäännöksen 8 momentin mukaan muussa laissa tai asetuksessa taikka valtioneuvoston tai ministeriön päätöksessä oleva viittaus niihin Verohallinnon tehtäviin, jotka kuuluvat tämän lain nojalla Energiaviraston toimivaltaan, tarkoittaisi tämän lain tultua voimaan viittausta Energiaviraston tehtäviin.

Biopolttoöljyn jakeluelvoitelain muutoksen siirtymäsäännöksissä säädettäisiin myös lain voimaan tullessa vireillä olevien asioiden käsittelystä, Verohallinnon antamien päätösten voimassaolosta sekä muissa laeissa tai asetuksissa taikka valtioneuvoston tai ministeriön päätöksissä olevista viittauksista toimivaltaiseen viranomaiseen.

9 Toimeenpano ja seuranta

Ehdotettu jakeluelvoitelain ja biopolttoöljyn jakeluelvoitelain valvontaa koskevan toimivallan siirto edellyttää yhteistyötä Verohallinnon ja Energiaviraston kesken. Verohallinto antaa Energiavirastolle tukea vuoteen 2021 kohdistuvan ohjeistuksen laadinnassa sekä muussa valvontatehtäviin liittyvässä perehdyttämisessä.

Lakiehdotusten toimeenpanon vaikutuksia seurataan työ- ja elinkeinoministeriössä.

10 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

10.1 Muutoksenhaku

Valituslupajärjestelmän käyttöala on laajentunut aikaisemmasta koskemaan kaikkia hallinto-oikeuden hallintolainkäyttöasioissa antamia päätöksiä 1 tammikuuta 2020 voimaan tulleen hallintoprosessilain 107 §:n myötä. Jakeluvelvoitelain 13 §:än ja biopolttoöljyn jakeluvelvoitelain 15 §:än ehdotetut muutokset vastaisivat muutoksenhaun osalta muuttunutta lainsäädäntöä.

Perustuslakivaliokunta on suhtautunut pidättyvästi valituslupajärjestelmän laajentamiseen aiemmassa lausuntokäytännössään, mutta on tarkastanut pidättyvää kantaansa lausunnossa PeVL 32/2012 vp. Taustalla sallivammalle kannalle oli muutoksenhakujärjestelmän kehitys kuten se, että yhä suurempi osa korkeimpaan hallinto-oikeuteen saapuvista asioista kuului jo ennen uutta hallintoprosessilakia ryhmiin, joissa muutoksenhaku edellyttää valituslupaa. Valituslupajärjestelmän hyväksyttävyyttä ja oikeasuhtaisuutta on kuitenkin aina arvioitava valiokunnan aiemman käytännön pohjalta. Perustuslain oikeusturvaa koskevan 21 §:n kannalta asiaa tarkasteltaessa keskeistä on varmistua siitä, että muutoksenhakujärjestelmä kokonaisuutena turvaa sekä oikeusturvan saatavuuden ja riittävyyden että asian käsittelyn niin joutuisasti kuin se on oikeusturvavaatimuksen valossa mahdollista (PeVL 32/2012 vp). Valiokunta on kuitenkin myös todennut, etteivät asian laatu tai merkittävyys välttämättä edellytä pääsyä korkeimpaan hallinto-oikeuteen ilman valituslupaa kaikissa sellaisissakaan asiaryhmissä, joihin valitusvaiheessa useimmin liittyy vaativia oikeuskysymyksiä tai jotka ovat yleensä asianosaisen tai yhteiskunnan kannalta erityisen merkittäviä tai laaja-alaisia (PeVL 55/2014 vp, PeVL 29/2017 vp).

Perustuslakivaliokunta pysyi uudessa, valituslupajärjestelmän laajentamisen kannalta sallivammassa kannassa uutta hallintoprosessilakia koskevassa lausunnossaan (PeVL 50/2018 vp). Valiokunta katsoi, että valitusluvan asettamista pääsäännöksi voidaan perustuslain 21 §:n estämättä pitää mahdollisena ja perusteltuna. Valiokunnan mukaan valituslupajärjestelmälle oli painavia hallintolainkäytön tehostamiseen ja korkeimman oikeuden ennakkopäätösroolin vahvistamiseen liittyviä perusteita. Valiokunta kiinnitti huomiota myös oikeudenkäynnin viivytyksetömyyden turvaamiseen, jolla valituslupajärjestelmän laajentamista oli hallituksen esityksessä eduskunnalle laiksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 29/2018 vp) muiden syiden ohella perusteltu. Oikeudenkäynnin kohtuullinen kokonaiskesto sisältyy sekä perustuslaissa että Euroopan ihmisoikeussopimuksessa (SopS 63/1999) turvattuihin oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin takeisiin.

Hallintoprosessilain valituslupasäätely ei vaikuta oikeuteen valittaa hallinto-oikeuden päätöksestä, vaan siihen, missä laajuudessa valitus tutkitaan (HE 29/2018 vp). Perustuslakivaliokunta huomioi tämän lakiesityksen perustuslainmukaisuutta arvioidessaan. Valituslupajärjestelmä ei merkitse niin pitkälle menevää rajoitusta muutoksenhakuoikeuteen kuin varsinaiset valituskiellot. Valitusluvan ehtojen täytyessä korkeimman hallinto-oikeuden on myönnettävä valituslupa (PeVL 50/2018 vp).

Ehdotetulla lakimuutoksella turvataan siten perustuslain 21 §:n mukaisen oikeusturvan toteutumisen edellytykset sekä Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6(1) artiklan turvaama oikeus kohtuullisen ajan kuluessa oikeudenmukaiseen ja julkiseen oikeudenkäyntiin laillisesti perustetussa riippumattomassa ja puolueettomassa tuomioistuimessa silloin, kun päätetään hänen oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan.

10.2 Tietojen luovuttaminen

Jakeluelvoitelain muutosehdotuksen mukaan Energiavirasto voisi salassapitosäännösten estämättä luovuttaa jakeluelvoitelaisissa tarkoitettuja tehtäviä hoidettaessa saatuja tietoja työ- ja elinkeinoministeriölle sen jakeluelvoitelaisissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi ja energia- ja ilmastopolitiikan tavoitteiden valmistelua ja toimeenpanoa varten. Energiavirasto voisi myös salassapitosäännösten estämättä luovuttaa tehtäviä hoidettaessa saatuja tietoja Verohallinnolle verotuksen toimittamista ja valvontaa varten. Biopolttoöljyn jakeluelvoitelain muutosehdotus sisältää vastaavan säännöksen tietojen luovuttamisesta.

Perustuslakivaliokunta on arvioinut viranomaisten tietojen saamista ja luovuttamista salassapitovelvollisuuden estämättä koskevaa sääntelyä perustuslain 10 §:n 1 momentissa säädetyn yksityiselämän ja henkilötietojen suojan kannalta. Perustuslain 10 §:n 1 momentilla turvataan jokaisen yksityiselämä sekä todetaan, että henkilötietojen suojasta säädetään tarkemmin lailla. Valiokunnan vakiintuneen käytännön mukaan henkilötietojen suoja osittain sisältyy perustuslain 10 §:n samassa momentissa turvatun yksityiselämän suojan piiriin. Kysymys on kaiken kaikkiaan siitä, että lainsäätäjän tulee turvata tämä oikeus tavalla, jota voidaan pitää hyväksyttävänä perusoikeusjärjestelmän kokonaisuudessa (PeVL 14/2018 vp).

Perustuslakivaliokunta on kiinnittänyt huomiota muun muassa siihen, mihin ja ketä koskeviin tietoihin tiedonsaantioikeus ulottuu ja miten tiedonsaantioikeus sidotaan tietojen välttämättömyyteen. Viranomaisen tietojensaantioikeus ja tietojen luovuttamismahdollisuus ovat voineet liittyä jonkin tarkoituksen kannalta "tarpeellisiin tietoihin", jos tarkoitettu tietosisällöt on pyritty luettelemaan laissa tyhjentävästi. Jos taas tietosisältöjä ei ole samalla tavoin luetteloitu, sääntelyyn on pitänyt sisällyttää vaatimus "tietojen välttämättömyydestä" jonkin tarkoituksen kannalta (PeVL 17/2016 vp).

Perustuslakivaliokunta on painottanut toistuvasti, että erottelussa tietojen saamisen tai luovuttamisen tarpeellisuuden ja välttämättömyyden välillä on kyse tietosisältöjen laajuuden ohella myös siitä, että tietoihin oikeutettu viranomainen omine tarpeineen syrjäyttää ne perusteet ja intressit, joita tiedot omaavaan viranomaiseen kohdistuvan salassapidon avulla suojataan. Mitä yleisluonteisempi tietojensaantiin oikeuttava sääntely on, sitä suurempi on vaara, että tällaiset intressit voivat syrjäytyä hyvin automaattisesti. Mitä täydellisemmin tietojensaantioikeus kytketään säännöksissä asiallisiin edellytyksiin, sitä todennäköisemmin yksittäistä tietojensaanti-pyyntöä joudutaan käytännössä perustelemaan. Myös tietojen luovuttajan on tällöin mahdollista arvioida pyyntöä luovuttamisen laillisten edellytysten kannalta. Tietojen luovuttaja voi lisäksi kieltäytymällä tosiasiallisesti tietojen antamisesta saada aikaan tilanteen, jossa tietojen luovuttamisvelvollisuus eli säännösten tulkinta saattaa tulla ulkopuolisen viranomaisen tutkittavaksi. Tämä mahdollisuus on tärkeä tiedonsaannin ja salassapitointressin yhteensovittamiseksi. (PeVL 21/2020 vp).

Ehdotettuihin lainkohtiin on sisälletty vaatimus tietojen välttämättömyydestä sekä yksilöity, mitä varten tietoja voidaan salassapitosäännösten estämättä luovuttaa. Tietoja voidaan luovuttaa vain laissa mainittuja tarkoituksia varten, joten tietojensaantiin oikeuttavaa sääntelyä ei voida pitää yleisluontoisena, vaan rajattuna ja asiallisiin edellytyksiin kytkettyä perustuslakivaliokunnan lausuntokäytännön mukaisesti.

Perustuslakivaliokunnan mielestä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679 luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuojasetus) yksityiskohdainen sääntely, jota tulkitaan ja sovelletaan EU:n perusoikeuskirjassa turvattujen oikeuksien

mukaisesti, muodostaa yleensä riittävän säännöspohjan myös perustuslain 10 §:ssä turvatun yksityiselämän ja henkilötietojen suojan kannalta. Valiokunnan käsityksen mukaan tietosuoja-asetuksen sääntely vastaa asianmukaisesti tulkittuna ja sovellettuna myös Euroopan ihmisoikeussopimuksen mukaan määräytyvää henkilötietojen suojan tasoa. Näin ollen erityislainsäädäntöön ei ole tietosuoja-asetuksen soveltamisalalla enää valtiosääntöisistä syistä välttämätöntä sisällyttää kattavaa ja yksityiskohtaista sääntelyä henkilötietojen käsittelystä (PeVL 14/2018 vp).

Perustuslakivaliokunta on katsonut, että erityislainsäädännön tarpeellisuutta on arvioitava myös yleisen tietosuoja-asetuksenkin edellyttämän riskiperustaisen lähestymistavan mukaisesti kiinnittämällä huomiota tietojen käsittelyn aiheuttamiin uhkiin ja riskeihin. Mitä korkeampi riski käsittelystä aiheutuu luonnollisen henkilön oikeuksille ja vapauksille, sitä perustellumpaa on yksityiskohtaisempi sääntely. Tällä seikalla on erityistä merkitystä arkaluonteisten tietojen käsittelyn kohdalla (PeVL 14/2018 vp). Ehdotettu säännös ei sulkisi tiedonsaantioikeuden ulkopuolelle henkilötietoja, mutta niiden ei lähtökohtaisesti katsota kuitenkaan olevan tarpeen säännöksessä mainittuja tarkoituksia varten. Arkaluonteiset henkilötiedot on kuitenkin suljettu tiedonsaantioikeuden ulkopuolelle ja siten perusteita tarkemmalle erityissääntelylle ei henkilötietojen suojan osalta katsota olevan. Luovutettavat tiedot koskisivat lähinnä käytettyjen biopolttoaineiden raaka-aineita sekä niiden osuuksia.

10.3 Säättämisenjärjestyksen arviointi

Lakiehdotukset eivät sisällä perustuslain kannalta ongelmallisia perusoikeusrajoituksia tai muita valtiosääntöoikeudellisia kysymyksiä. Sen vuoksi on perusteltua katsoa, että esitykseen sisältyvät lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisenjärjestyksessä.

Ponsi

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

biopolttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan biopolttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain muuttamisesta annetun lain (419/2019) voimaantulosäännöksen 3 momentti seuraavasti:

Jos jakelija on vuonna 2020 toimittanut kulutukseen enemmän biopolttoaineita kuin 5 §:n 1 momentissa säädetään, jakelija saa ottaa ylimenevän osuuden huomioon vuoden 2021 jakeluvuorotetta laskettaessa siltä osin kuin osuus perustuu biopolttoaineista ja bionesteistä annetun lain (393/2013) 4 §:ssä tarkoitetuilla jätteillä tai tähteillä tuotettujen biopolttoaineiden energiamäärään. Siirtyvä määrä saa kuitenkin olla enintään 30 prosenttia vuoden 2020 jakeluvuorotetta vastaavasta energiamäärästä, ja sitä laskettaessa ei sovelleta 5 §:n 2 momenttia.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

2.

Laki

biopolttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan biopolttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain (446/2007) 4 ja 6 §, 7 §:n 4 momentti, 10 §:n 2 momentti, 11 §:n 1 ja 3 momentti, 12 §:n 1 momentti ja 13 §, sellaisina kuin ne ovat, 4 § laissa 387/2017, 6 §, 7 §:n 4 momentti, 10 §:n 2 momentti ja 12 §:n 1 momentti laissa 1188/2016, 11 §:n 1 ja 3 momentti laissa 419/2019 sekä 13 § laeissa 1188/2016 ja 387/2017, seuraavasti:

4 §

Toimivaltaiset viranomaiset ja tietojen luovuttaminen

Tämän lain mukaisen toiminnan yleinen ohjaus, seuranta ja kehittäminen kuuluvat työ- ja elinkeinoministeriölle.

Energiavirasto valvoo tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista sekä huolehtii lain täytäntöönpanosta ja hoitaa muut sille tässä laissa säädetyt tehtävät.

HE 134/2020 vp

Energiavirastolla on salassapitosäännösten estämättä oikeus luovuttaa tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä hoitaessaan saamia tietoja, jotka ovat välttämättömiä:

- 1) työ- ja elinkeinoministeriölle sen tässä laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi ja energia- ja ilmastopolitiikan tavoitteiden valmistelua ja toimeenpanoa varten;
- 2) Verohallinnolle verotuksen toimittamista ja valvontaa varten.

6 §

Jakelijoiden väliset sopimukset

Jakeluelvoitteensa täyttämiseksi jakelija voi sopia velvoitteensa siirtämisestä osittain tai kokonaan toiselle jakelijalle. Jos sopimus riitautetaan tai jakeluelvoitetta ei muusta sopimussuhteeseen liittyvästä syystä ole täytetty, vastaa kukin jakelija jakeluelvoitteensa täyttämisestä ja tämän lain mukaisista seuraamuksista. Sopimuksesta on toimitettava jäljennös Energiavirastolle 7 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen yhteydessä.

7 §

Ilmoittamisvelvollisuus

Ilmoitus on toimitettava viimeistään ilmoituksessa tarkoitettua kalenterivuotta seuraavan maaliskuun aikana Energiavirastolle.

10 §

Ylivoimainen este

Velvoitteen alentamista tai poistamista koskeva hakemus on toimitettava työ- ja elinkeinoministeriölle 7 §:n 4 momentissa säädettyssä määräajassa ja jäljennös hakemuksesta on toimitettava Energiavirastolle 7 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen yhteydessä.

11 §

Seuraamusmaksut

Jollei jakelija ole 5 §:n 1–3 momentissa säädetyn mukaisesti toimittanut biopolttoaineita kulutukseen, Energiaviraston on määrättävä sille jakeluelvoitteen noudattamatta jättämisestä seuraamusmaksu, jonka suuruus on 0,04 euroa megajoulelta. Jollei jakelija ole 5 §:n 4 momentissa säädetyn mukaisesti toimittanut biopolttoaineita kulutukseen, Energiaviraston on määrättävä sille lisävelvoitteen noudattamatta jättämisestä seuraamusmaksu, jonka suuruus on 0,03 euroa megajoulelta.

Seuraamusmaksut on määrättävä sen kalenterivuoden aikana, jona 7 §:n 1 momentissa tarkoitettu ilmoitus on annettu tai se olisi pitänyt antaa. Jos seuraamusmaksut ovat jääneet kokonaan tai osittain määräämättä sen johdosta, että jakelija on kokonaan tai osaksi laiminlyönyt ilmoittamisvelvollisuutensa tai antanut puutteellisen, erehdyttävän tai väärän ilmoituksen, Energiaviraston on määrättävä määräämättä jääneet seuraamusmaksut jakelijan maksettaviksi. Maksut on määrättävä edellä tarkoitettua kalenterivuotta seuraavien kolmen vuoden kuluessa.

12 §

Virhemaksu

Jos liikennepolttoaineiden jakelija on laiminlyönyt 7, 8 tai 9 §:ssä tarkoitetun velvollisuutensa, Energiavirasto voi määrätä virhemaksun, jonka suuruus on vähintään 500 euroa ja enintään 5 000 euroa.

13 §

Muutoksenhaku

Työ- ja elinkeinoministeriön tämän lain nojalla tekemään päätökseen ja Energiaviraston 5 a ja 12 §:ssä tarkoitettuun päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003).

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Päätökseen, jolla Energiavirasto on päättänyt olla antamatta ennakkotiedon, ei kuitenkaan saa hakea muutosta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Poiketen siitä, mitä 4 §:n 2 momentissa säädetään, Verohallinto hoitaa jakeluelvoituksen valvontaan liittyvät tehtävät vuoden 2020 ja sitä edeltävien vuosien osalta.

Poiketen siitä, mitä 7 §:n 4 momentissa säädetään, jakelijoiden on toimitettava vuotta 2020 koskeva ilmoitus Verohallinnolle mainitussa lainkohdassa säädettyssä määräajassa.

Poiketen siitä, mitä 11 §:n 1 ja 3 momentissa säädetään, Verohallinto määrää jakelijalle mahdollisen seuraamusmaksun vuoden 2020 osalta.

Poiketen siitä, mitä 12 §:n 1 momentissa säädetään, Verohallinto voi määrätä virhemaksusta, jos liikennepolttoaineiden jakelija on laiminlyönyt 7, 8 tai 9 §:ssä tarkoitetun velvollisuutensa vuonna 2020.

Tämän lain voimaan tullessa Verohallinnossa vireillä olevat asiat, jotka tämän lain nojalla kuuluisivat Energiaviraston toimivaltaan, jäävät Verohallinnon käsiteltäviksi ja ratkaistaviksi.

Tämän lain voimaan tullessa voimassa olevat Verohallinnon antamat päätökset asioissa, jotka kuuluvat tämän lain nojalla Energiaviraston toimivaltaan, jäävät voimaan päätösten mukaisilla ehdoilla. Verohallinnon on toimitettava edellä tarkoitetut päätökset Energiavirastolle tiedoksi helmikuun 2021 loppuun mennessä.

Muualla laissa oleva viittaus Verohallinnon tehtäviin, jotka kuuluvat tämän lain nojalla Energiaviraston toimivaltaan, tarkoittaa tämän lain tultua voimaan viittausta Energiaviraston tehtäviin.

3.

Laki

biopolttoöljyn käytön edistämisestä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan biopolttoöljyn käytön edistämisestä annetun lain (418/2019) 4 §, 9 §:n 1 momentti, 12 §:n 2 momentti, 13 §:n 1 ja 2 momentti, 14 §:n 1 momentti ja 15 § seuraavasti:

4 §

Toimivaltaiset viranomaiset ja tietojen luovuttaminen

Tämän lain mukaisen toiminnan yleinen ohjaus, seuranta ja kehittäminen kuuluvat työ- ja elinkeinoministeriölle.

Energiavirasto valvoo tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista sekä huolehtii lain täytäntöönpanosta ja hoitaa muut sille tässä laissa säädetty tehtävät.

Energiavirastolla on salassapitosäännösten estämättä oikeus luovuttaa tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä hoitaessaan saamiaan tietoja, jotka ovat välttämättömiä:

- 1) työ- ja elinkeinoministeriölle sen tässä laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi ja energia- ja ilmastopolitiikan tavoitteiden valmistelua ja toimeenpanoa varten;
- 2) Verohallinnolle verotuksen toimittamista ja valvontaa varten.

9 §

Ilmoittamisvelvollisuus

Jakelijan on vuosittain ilmoitettava Energiavirastolle edellisen kalenterivuoden aikana kulutukseen toimittamansa kevyen polttoöljyn ja biopolttoöljyn määrä tuotteittain. Ilmoituksessa on lisäksi oltava tieto biopolttoöljyerien kestävyyskriteerien mukaisuuden osoittamisesta sekä 5 §:n 3 momentissa tarkoitettujen biopolttoaineiden osuudesta. Lisäksi ilmoittamisvelvollisuuteen sovelletaan, mitä jakelovelvoitelain 7 §:n 2–4 momentissa säädetään biopolttoaineisiin liittyvästä ilmoittamisvelvollisuudesta.

12 §

Ylivoimainen este

Velvoitteen alentamista tai poistamista koskeva hakemus on toimitettava työ- ja elinkeinoministeriölle viimeistään hakemuksessa tarkoitettua kalenterivuotta seuraavan maaliskuun aikana ja jäljennös hakemuksesta on toimitettava Energiavirastolle 9 §:ssä tarkoitettun ilmoituksen yhteydessä.

13 §

Seuraamusmaksu

Jollei jakelija ole 5 §:n mukaisesti toimittanut biopolttoöljyä kulutukseen, Energiaviraston on määrättävä jakelijalle seuraamusmaksu, jonka suuruus on 0,04 euroa megajoulelta. Seuraamusmaksua määrätään 5 §:n 1 ja 2 momentin mukaisesti laskettavan biopolttoöljyn kulutukseen toimittamista koskevan velvoitteen määrästä siltä osin kuin jakelija ei ole täyttänyt velvoitettaan 9 §:n mukaisesti antamansa ilmoituksen perusteella.

HE 134/2020 vp

Seuraamusmaksu on määrättävä sen kalenterivuoden aikana, jona 9 §:n 1 momentissa tarkoitettu ilmoitus on annettu tai se olisi pitänyt antaa. Jos seuraamusmaksu on jäänyt kokonaan tai osittain määräämättä sen johdosta, että jakelija on kokonaan tai osaksi laiminlyönyt ilmoittamisvelvollisuutensa tai antanut puutteellisen, erehdyttävän tai väärän ilmoituksen, Energiaviraston on määrättävä määräämättä jäänyt seuraamusmaksu jakelijan maksettavaksi. Maksu on määrättävä edellä tarkoitettua kalenterivuotta seuraavien kolmen kalenterivuoden kuluessa.

14 §

Virhemaksu

Jos jakelija on laiminlyönyt 9–11 §:ssä tarkoitettua velvollisuutensa, Energiavirasto voi määrätä virhemaksun, jonka suuruus on vähintään 500 euroa ja enintään 5 000 euroa.

15 §

Muutoksenhaku

Työ- ja elinkeinoministeriön tämän lain nojalla tekemään päätökseen ja Energiaviraston 6 ja 14 §:ssä tarkoitettuun päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003).

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Päätökseen, jolla Energiavirasto on päättänyt olla antamatta ennakkotiedon, ei kuitenkaan saa hakea muutosta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tämän lain voimaan tullessa Verohallinnossa vireillä olevat asiat, jotka tämän lain nojalla kuuluisivat Energiaviraston toimivaltaan, jäävät Verohallinnon käsiteltäviksi ja ratkaistaviksi.

Tämän lain voimaan tullessa voimassa olevat Verohallinnon antamat päätökset asioissa, jotka kuuluvat tämän lain nojalla Energiaviraston toimivaltaan, jäävät voimaan päätösten mukaisilla ehdoilla. Verohallinnon on toimitettava edellä tarkoitettujen päätösten tiedoksi helmikuun 2021 loppuun mennessä.

Muualla laissa oleva viittaus niihin Verohallinnon tehtäviin, jotka kuuluvat tämän lain nojalla Energiaviraston toimivaltaan, tarkoittaa tämän lain tultua voimaan viittausta Energiaviraston tehtäviin.

4.

Laki

Energiavirastosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

HE 134/2020 vp

muutetaan Energiavirastosta annetun lain (870/2013) 1 §:n 2 momentin 18 kohta, sellaisena kuin se on laissa 634/2020, ja
lisätään 1 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on laissa 634/2020, uusi 19 kohta seuraavasti:

1 §

Tehtävät

Energiavirasto hoitaa tehtävät, jotka sille on annettu:

18) Euroopan unionin yhteistä etua koskevien energiahankkeiden lupamenettelystä annetussa laissa (684/2014);
19) biopolttoöljyn edistämisestä annetussa laissa (418/2019).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 24.9.2020

Pääministeri

Sanna Marin

Elinkeinoministeri Mika Lintilä

1.

Laki

biopolttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan biopolttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain muuttamisesta annetun lain (419/2019) voimaantulosäännöksen 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Jos jakelija on vuonna 2020 toimittanut kulutukseen enemmän biopolttoaineita kuin 5 §:n 1 momentissa säädetään, jakelija saa ottaa ylimenevän osuuden huomioon vuoden 2021 jakeluelvoitetta laskettaessa siltä osin kuin osuus perustuu biopolttoaineista ja bionesteistä annetun lain (393/2013) 4 §:ssä tarkoitetuilla jätteillä tai tähteillä tuotettujen biopolttoaineiden energiamäärään. Siirtyvä määrä voi kuitenkin olla enintään 10 prosenttia vuoden 2020 jakeluelvoitetta vastaavasta energiamäärästä, jota laskettaessa ei sovelleta 5 §:n 2 momenttia.

Jos jakelija on vuonna 2020 toimittanut kulutukseen enemmän biopolttoaineita kuin 5 §:n 1 momentissa säädetään, jakelija saa ottaa ylimenevän osuuden huomioon vuoden 2021 jakeluelvoitetta laskettaessa siltä osin kuin osuus perustuu biopolttoaineista ja bionesteistä annetun lain (393/2013) 4 §:ssä tarkoitetuilla jätteillä tai tähteillä tuotettujen biopolttoaineiden energiamäärään. Siirtyvä määrä saa kuitenkin olla enintään 30 prosenttia vuoden 2020 jakeluelvoitetta vastaavasta energiamäärästä, ja sitä laskettaessa ei sovelleta 5 §:n 2 momenttia.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

2.

Laki

biopolttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan biopolttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain (446/2007) 4 ja 6 §, 7 §:n 4 momentti, 10 §:n 2 momentti, 11 §:n 1 ja 3 momentti, 12 §:n 1 momentti ja 13 §,

HE 134/2020 vp

sellaisina kuin ne ovat, 4 § laissa 387/2017, 6 §, 7 §:n 4 momentti, 10 §:n 2 momentti ja 12 §:n 1 momentti laissa 1188/2016, 11 §:n 1 ja 3 momentti laissa 419/2019 sekä 13 § laeissa 1188/2016 ja 387/2017, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

4 §

4 §

Toimivaltaiset viranomaiset ja tietojen salassapito

Toimivaltaiset viranomaiset ja tietojen luovuttaminen

Verohallinto valvoo tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista sekä huolehtii lain täytäntöönpanosta. Verohallinnon toimivaltuuksiin sovelletaan valmisteverotuslain 12 lukua.

Tämän lain mukaisen toiminnan yleinen ohjaus, seuranta ja kehittäminen kuuluvat työ- ja elinkeinoministeriölle.

Verohallinnon tämän lain nojalla saamien tietojen ja asiakirjojen salassapitoon sovelletaan kumotun valmisteverotuslain (1469/1994) 66 ja 67 §:ää. Verohallinto voi kuitenkin sen lisäksi, mitä mainitun lain 66 §:n 2 momentissa säädetään, antaa salassapitosäännösten estämättä tietoja ja asiakirjoja työ- ja elinkeinoministeriölle sen tässä laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi, energia- ja ilmastopolitiikan tavoitteiden valmistelua ja toimeenpanoa varten sekä toimitettavaksi edelleen toimivaltaiselle Euroopan unionin toimielimelle tai unionin muulle elimelle, jos Euroopan unionin lainsäädännössä tai muussa Suomen jäsenyyteen Euroopan unionissa liittyvässä velvoitteessa sitä edellytetään.

Energiavirasto valvoo tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista sekä huolehtii lain täytäntöönpanosta ja hoitaa muut sille tässä laissa säädetty tehtävät.

Energiavirasto hoitaa ennakkotietoon liittyvät tehtävät. Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, Energiavirasto voi antaa salassapitosäännösten estämättä tehtävää hoitettaessa saatuja tietoja Verohallinnolle verotuksen toimittamista ja valvontaa ja tässä laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamista varten sekä työ- ja elinkeinoministeriölle 2 momentissa tarkoitettujen tehtävien hoitamista varten.

Energiavirastolla on salassapitosäännösten estämättä oikeus luovuttaa tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä hoitaessaan saamia tietoja, jotka ovat välttämättömiä:

1) työ- ja elinkeinoministeriölle sen tässä laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi ja energia- ja ilmastopolitiikan tavoitteiden valmistelua ja toimeenpanoa varten;

2) Verohallinnolle verotuksen toimittamista ja valvontaa varten.

6 §

6 §

Jakelijoiden väliset sopimukset

Jakelijoiden väliset sopimukset

Jakeluvolvoitteensa täyttämiseksi voi jakelija sopia velvoitteensa siirtämisestä osittain tai kokonaan toiselle jakelijalle. Jos sopimus riitautetaan tai jakeluvolvoitetta ei muusta sopimus-

Jakeluvolvoitteensa täyttämiseksi jakelija voi sopia velvoitteensa siirtämisestä osittain tai kokonaan toiselle jakelijalle. Jos sopimus riitautetaan tai jakeluvolvoitetta ei muusta sopimus-

suhteeseen liittyvästä syystä ole täytetty, vastaa kukin jakelija jakeluvaihteensa täyttämistä ja tämän lain mukaisista seuraamuksista. Sopimuksesta on toimitettava jäljennös Verohallinnolle 7 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen yhteydessä.

7 §

Ilmoittamisvelvollisuus

Ilmoitus on toimitettava viimeistään ilmoituksessa tarkoitettua kalenterivuotta seuraavan maaliskuun aikana Verohallinnolle.

10 §

Ylivoimainen este

Velvoitteen alentamista tai poistamista koskeva hakemus on toimitettava työ- ja elinkeinoministeriölle 7 §:n 4 momentissa säädettyssä määräajassa sekä jäljennös hakemuksesta Verohallinnolle 7 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen yhteydessä.

11 §

Seuraamusmaksut

Jos jakelija *ei* ole 5 §:n 1–3 momentin mukaisesti toimittanut kulutukseen biopolttoaineita, on Verohallinnon määrättävä jakelijalle jakeluvaihteen noudattamatta jättämisestä seuraamusmaksu, jonka suuruus on 0,04 euroa megajoulelta. Jos jakelija *ei* ole 5 §:n 4 momentin mukaisesti toimittanut kulutukseen biopolttoaineita, on Verohallinnon määrättävä jakelijalle lisävelvoitteen noudattamatta jättämisestä seuraamusmaksu, jonka suuruus on 0,03 euroa megajoulelta.

Seuraamusmaksut on määrättävä sen kalenterivuoden aikana, jolloin 7 §:n 1 momentissa tarkoitettu ilmoitus on annettu tai olisi pitänyt antaa. Jos seuraamusmaksut ovat jääneet kokonaan tai osittain määräämättä sen johdosta, että jakelija on kokonaan tai osaksi laiminlyönyt il-

suhteeseen liittyvästä syystä ole täytetty, vastaa kukin jakelija jakeluvaihteensa täyttämistä ja tämän lain mukaisista seuraamuksista. Sopimuksesta on toimitettava jäljennös *Energiavirastolle* 7 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen yhteydessä.

7 §

Ilmoittamisvelvollisuus

Ilmoitus on toimitettava viimeistään ilmoituksessa tarkoitettua kalenterivuotta seuraavan maaliskuun aikana *Energiavirastolle*.

10 §

Ylivoimainen este

Velvoitteen alentamista tai poistamista koskeva hakemus on toimitettava työ- ja elinkeinoministeriölle 7 §:n 4 momentissa säädettyssä määräajassa *ja* jäljennös hakemuksesta *on toimitettava Energiavirastolle* 7 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen yhteydessä.

11 §

Seuraamusmaksut

Jollei jakelija ole 5 §:n 1–3 momentissa säädetyn mukaisesti toimittanut *biopolttoaineita kulutukseen, Energiaviraston on* määrättävä *sille* jakeluvaihteen noudattamatta jättämisestä seuraamusmaksu, jonka suuruus on 0,04 euroa megajoulelta. *Jollei* jakelija ole 5 §:n 4 momentissa *säädetyn* mukaisesti toimittanut *biopolttoaineita kulutukseen, Energiaviraston on* määrättävä *sille* lisävelvoitteen noudattamatta jättämisestä seuraamusmaksu, jonka suuruus on 0,03 euroa megajoulelta.

Seuraamusmaksut on määrättävä sen kalenterivuoden aikana, *jona* 7 §:n 1 momentissa tarkoitettu ilmoitus on annettu tai *se* olisi pitänyt antaa. Jos seuraamusmaksut ovat jääneet kokonaan tai osittain määräämättä sen johdosta, että jakelija on kokonaan tai osaksi lai-

moittamisvelvollisuutensa tai antanut puutteellisen, erehdyttävän tai väärän ilmoituksen, Verohallinnon on määrättävä jakelijan maksettavaksi määräämättä jääneet seuraamusmaksut. Maksujen määrääminen on toimitettava kolmen vuoden kuluessa edellä tarkoitettua kalenterivuotta seuraavan kalenterivuoden alusta.

minlyönyt ilmoittamisvelvollisuutensa tai antanut puutteellisen, erehdyttävän tai väärän ilmoituksen. *Energiaviraston on määrättävä määräämättä jääneet seuraamusmaksut jakelijan maksettaviksi. Maksut on määrättävä edellä tarkoitettua kalenterivuotta seuraavien kolmen vuoden kuluessa.*

12 §

Virhemaksu

Jos liikennepolttoaineiden jakelija on laiminlyönyt 7, 8 tai 9 §:ssä tarkoitettua velvollisuutensa, voi Verohallinto määrätä virhemaksua vähintään 500 euroa ja enintään 5 000 euroa.

12 §

Virhemaksu

Jos liikennepolttoaineiden jakelija on laiminlyönyt 7, 8 tai 9 §:ssä tarkoitettua velvollisuutensa, *Energiavirasto voi määrätä virhemaksun, jonka suuruus on vähintään 500 euroa ja enintään 5 000 euroa.*

13 §

Muutoksenhaku

Työ- ja elinkeinoministeriön ja Energiaviraston tämän lain nojalla tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Päätökseen, jolla Energiavirasto on päättänyt olla antamatta ennakkotiedon, ei kuitenkaan saa vaatia oikaisua eikä hakea muutosta valittamalla. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Verohallinnon tekemään seuraamusmaksua koskevaan päätöksen saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Verohallinnon tekemään virhemaksua koskevaan päätökseen saa hakea muutosta siten kuin valmisteverotuslaissa säädetään muutoksenhausta muuhun kuin veron määräämistä tai palauttamista koskevaan asiaan.

13 §

Muutoksenhaku

Työ- ja elinkeinoministeriön *tämän lain nojalla tekemään päätökseen* ja Energiaviraston 5 a ja 12 §:ssä tarkoitettuun päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003).

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Päätökseen, jolla Energiavirasto on päättänyt olla antamatta ennakkotiedon, ei kuitenkaan saa hakea muutosta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Poiketen siitä, mitä 4 §:n 2 momentissa säädetään, Verohallinto hoitaa jakeluvelvoitteen valvontaan liittyvät tehtävät vuoden 2020 ja sitä edeltävien vuosien osalta.

Poiketen siitä, mitä 7 §:n 4 momentissa säädetään, jakelijoiden on toimitettava vuotta 2020 koskeva ilmoitus Verohallinnolle mainitussa lainkohdassa säädettyssä määräajassa.

Poiketen siitä, mitä 11 §:n 1 ja 3 momentissa säädetään, Verohallinto määrää jakelijalle mahdollisen seuraamusmaksun vuoden 2020 osalta.

*Poiketen siitä, mitä 12 §:n 1 momentissa säädetään, Verohallinto voi määrätä virhemak-
susta, jos liikennepolttoaineiden jakelija on laiminlyönyt 7, 8 tai 9 §:ssä tarkoitetun velvol-
lisuutensa vuonna 2020.*

Tämän lain voimaan tullessa Verohallinnossa vireillä olevat asiat, jotka tämän lain nojalla kuuluisivat Energiaviraston toimivaltaan, jäävät Verohallinnon käsiteltäviksi ja ratkaistaviksi.

Tämän lain voimaan tullessa voimassa olevat Verohallinnon antamat päätökset asioissa, jotka kuuluvat tämän lain nojalla Energiaviraston toimivaltaan, jäävät voimaan päätösten mukaisilla ehdoilla. Verohallinnon on toimitettava edellä tarkoitetut päätökset Energiavirastolle tiedoksi helmikuun 2021 loppuun mennessä.

Muualla laissa oleva viittaus Verohallinnon tehtäviin, jotka kuuluvat tämän lain nojalla Energiaviraston toimivaltaan, tarkoittaa tämän lain tultua voimaan viittausta Energiaviraston tehtäviin.

3.

Laki

biopolttoöljyn käytön edistämisestä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan biopolttoöljyn käytön edistämisestä annetun lain (418/2019) 4 §, 9 §:n 1 momentti, 12 §:n 2 momentti, 13 §:n 1 ja 2 momentti, 14 §:n 1 momentti ja 15 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

4 §

4 §

*Toimivaltaiset viranomaiset ja tietojen salassapito**Toimivaltaiset viranomaiset ja tietojen luovuttaminen*

Tämän lain mukaisen toiminnan yleinen ohjaus, seuranta ja kehittäminen kuuluvat työ- ja elinkeinoministeriölle.

Tämän lain mukaisen toiminnan yleinen ohjaus, seuranta ja kehittäminen kuuluvat työ- ja elinkeinoministeriölle.

Verohallinto valvoo tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista sekä huolehtii lain täytäntöönpanosta. Verohallinnon toimivaltuuksiin sovelletaan valmisteverotuslain 12 lukua. Verohallinnon tämän lain nojalla saamien tietojen ja asiakirjojen salassapitoon sovelletaan kumotun valmisteverotuslain (1469/1994) 66 ja 67 §:ää. Lisäksi sovelletaan, mitä biopolttoaineiden käytön edistämiseksi liikenteessä annetun lain (446/2007), jäljempänä jakeluvelvoitelaki, 4 §:n 2 momentissa säädetään tietojen ja asiakirjojen luovuttamisesta työ- ja elinkeinoministeriölle sekä edelleen toimivaltaiselle Euroopan unionin toimielimelle tai unionin muulle elimelle.

Energiavirasto valvoo tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista sekä huolehtii lain täytäntöönpanosta ja hoitaa muut sille tässä laissa säädetty tehtävät.

Energiavirasto hoitaa 6 §:ssä tarkoitettuun ennakkotietoon liittyvät tehtävät. Tietojen luovuttamiseen salassapitosäännösten estämättä Verohallinnolle ja työ- ja elinkeinoministeriölle sovelletaan, mitä jakeluvelvoitelain 4 §:n 3 momentissa säädetään.

Energiavirastolla on salassapitosäännösten estämättä oikeus luovuttaa tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä hoitaessaan saamiaan tietoja, jotka ovat välttämättömiä:

1) työ- ja elinkeinoministeriölle sen tässä laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi ja energia- ja ilmastopolitiikan tavoitteiden valmistelua ja toimeenpanoa varten;

2) Verohallinnolle verotuksen toimittamista ja valvontaa varten.

9 §

9 §

*Ilmoittamisvelvollisuus**Ilmoittamisvelvollisuus*

Jakelijan on vuosittain ilmoitettava Verohallinnolle edellisen kalenterivuoden aikana kuluukseen toimittamansa kevyen polttoöljyn ja biopolttoöljyn määrä tuotteittain. Ilmoituksessa on lisäksi oltava tieto biopolttoöljyerien kestävyyskriteerien mukaisuuden osoittamisesta sekä 5 §:n 3 momentissa tarkoitettujen biopolttoaineiden osuudesta. Lisäksi ilmoittamisvelvollisuuteen sovelletaan, mitä jakeluvel-

Jakelijan on vuosittain ilmoitettava *Energiavirastolle* edellisen kalenterivuoden aikana kuluukseen toimittamansa kevyen polttoöljyn ja biopolttoöljyn määrä tuotteittain. Ilmoituksessa on lisäksi oltava tieto biopolttoöljyerien kestävyyskriteerien mukaisuuden osoittamisesta sekä 5 §:n 3 momentissa tarkoitettujen biopolttoaineiden osuudesta. Lisäksi ilmoittamisvelvollisuuteen sovelletaan, mitä jakeluvel-

voitelain 7 §:n 2–4 momentissa säädetään biopolttoaineisiin liittyvästä ilmoittamisvelvollisuudesta.

voitelain 7 §:n 2–4 momentissa säädetään biopolttoaineisiin liittyvästä ilmoittamisvelvollisuudesta.

12 §

Ylivoimainen este

12 §

Ylivoimainen este

Velvoitteen alentamista tai poistamista koskeva hakemus on toimitettava työ- ja elinkeinoministeriöön viimeistään hakemuksessa tarkoitettua kalenterivuotta seuraavan maaliskuun aikana sekä jäljennös hakemuksesta Verohallinnolle 9 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen yhteydessä.

Velvoitteen alentamista tai poistamista koskeva hakemus on toimitettava työ- ja elinkeinoministeriölle viimeistään hakemuksessa tarkoitettua kalenterivuotta seuraavan maaliskuun aikana ja jäljennös hakemuksesta on toimitettava Energiavirastolle 9 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen yhteydessä.

13 §

Seuraamusmaksu

Jos jakelija ei ole 5 §:n mukaisesti toimittanut kulutukseen biopolttoöljyä, on Verohallinnon määrättävä jakelijalle seuraamusmaksu, jonka suuruus on 0,04 euroa megajoulelta. Seuraamusmaksua määrätään 5 §:n 1 ja 2 momentin mukaisesti laskettavan biopolttoöljyn kulutukseen toimittamista koskevan velvoitteen määrästä siltä osin kuin jakelija ei ole täyttänyt velvoitettaan 9 §:n mukaisesti antamansa ilmoituksen perusteella.

Seuraamusmaksu on määrättävä sen kalenterivuoden aikana, jolloin 9 §:n 1 momentissa tarkoitettu ilmoitus on annettu tai olisi pitänyt antaa. Jos seuraamusmaksu on jäänyt kokonaan tai osittain määräämättä sen johdosta, että jakelija on kokonaan tai osaksi laiminlyönyt ilmoittamisvelvollisuutensa tai antanut puutteellisen, erehdyttävän tai väärän ilmoituksen, Verohallinnon on määrättävä jakelijan maksettavaksi määräämättä jäänyt seuraamusmaksu. Maksun määrääminen on toimitettava kolmen vuoden kuluessa edellä tarkoitettua kalenterivuotta seuraavan kalenterivuoden alusta.

13 §

Seuraamusmaksu

Jollei jakelija ole 5 §:n mukaisesti toimittanut biopolttoöljyä kulutukseen, Energiaviraston on määrättävä jakelijalle seuraamusmaksu, jonka suuruus on 0,04 euroa megajoulelta. Seuraamusmaksua määrätään 5 §:n 1 ja 2 momentin mukaisesti laskettavan biopolttoöljyn kulutukseen toimittamista koskevan velvoitteen määrästä siltä osin kuin jakelija ei ole täyttänyt velvoitettaan 9 §:n mukaisesti antamansa ilmoituksen perusteella.

Seuraamusmaksu on määrättävä sen kalenterivuoden aikana, jona 9 §:n 1 momentissa tarkoitettu ilmoitus on annettu tai se olisi pitänyt antaa. Jos seuraamusmaksu on jäänyt kokonaan tai osittain määräämättä sen johdosta, että jakelija on kokonaan tai osaksi laiminlyönyt ilmoittamisvelvollisuutensa tai antanut puutteellisen, erehdyttävän tai väärän ilmoituksen, Energiaviraston on määrättävä määräämättä jäänyt seuraamusmaksu jakelijan maksettavaksi. Maksu on määrättävä edellä tarkoitettua kalenterivuotta seuraavien kolmen kalenterivuoden kuluessa.

14 §

Virhemaksu

14 §

Virhemaksu

Jos jakelija on laiminlyönyt 9–11 §:ssä tarkoitetun velvollisuutensa, voi Verohallinto määrätä virhemaksua vähintään 500 euroa ja enintään 5 000 euroa.

Jos jakelija on laiminlyönyt 9–11 §:ssä tarkoitetun velvollisuutensa, *Energiavirasto voi määrätä virhemaksun, jonka suuruus on vähintään 500 euroa ja enintään 5 000 euroa.*

15 §

Muutoksenhaku

Työ- ja elinkeinoministeriön ja Energiaviraston tämän lain nojalla tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua *siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Päätökseen, jolla Energiavirasto on päättänyt olla antamatta ennakkotiedon, ei kuitenkaan saa vaatia oikaisua eikä hakea muutosta valittamalla. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.*

Verohallinnon tekemään seuraamusmaksua koskevaan päätöksen saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Verohallinnon tekemään virhemaksua koskevaan päätökseen saa hakea muutosta siten kuin valmisteverotuslaissa säädetään muutoksenhausta muuhun kuin veron määräämistä tai palauttamista koskevaan asiaan.

15 §

Muutoksenhaku

Työ- ja elinkeinoministeriön *tämän lain nojalla tekemään päätökseen* ja Energiaviraston *6 ja 14 §:ssä tarkoitettuun päätökseen* saa vaatia oikaisua. *Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003).*

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Päätökseen, jolla Energiavirasto on päättänyt olla antamatta ennakkotiedon, ei kuitenkaan saa hakea muutosta.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .
Tämän lain voimaan tullessa Verohallinnossa vireillä olevat asiat, jotka tämän lain nojalla kuuluisivat Energiaviraston toimivaltaan, jäävät Verohallinnon käsiteltäviksi ja ratkaistaviksi.*

Tämän lain voimaan tullessa voimassa olevat Verohallinnon antamat päätökset asioissa, jotka kuuluvat tämän lain nojalla Energiaviraston toimivaltaan, jäävät voimaan päätösten mukaisilla ehdoilla. Verohallinnon on toimitettava edellä tarkoitetut päätökset Energiavirastolle tiedoksi helmikuun 2021 loppuun mennessä.

Muulla laissa oleva viittaus niihin Verohallinnon tehtäviin, jotka kuuluvat tämän lain nojalla Energiaviraston toimivaltaan, tarkoittaa tämän lain tultua voimaan viittausta Energiaviraston tehtäviin.

4.

Laki

Energiavirastosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Energiavirastosta annetun lain (870/2013) 1 §:n 2 momentin 18 kohta, sellaisena kuin se on laissa 634/2020, ja
lisätään 1 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on laissa 634/2020, uusi 19 kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

1 §

Tehtävät

Tehtävät

Energiavirasto hoitaa tehtävät, jotka sille on annettu:

18) Euroopan unionin yhteistä etua koskevien energiahankkeiden lupamenettelystä annetussa laissa (684/2014).

Energiavirasto hoitaa tehtävät, jotka sille on annettu:

18) Euroopan unionin yhteistä etua koskevien energiahankkeiden lupamenettelystä annetussa laissa (684/2014);
19) biopolttoöljyn edistämisestä annetussa laissa (418/2019).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .
